

Motion till riksdagen 2009/10:A201

av Mats Gerdau (m)

Ledarskapets betydelse för ett bra arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det goda arbetet.

Motivering

Regeringen har vidtagit en rad utomordentligt bra åtgärder för att stärka närvaron på arbetsmarknaden. Det ger människor ökade möjligheter att klara sin egen försörjning och de blir därmed självständigare och friare att leva det liv som de själva vill.

Parallellt med detta måste man också stärka det goda arbetet. De som trivs på jobbet mår bättre än de som inte gör det. De som har meningsfulla arbetsuppgifter och kan påverka sin arbetssituation gör bättre jobb än de som är hårt styrda i monotona och tunga arbeten och där man inte kan påverka sin situation.

Medarbetare som trivs är dessutom friskare än de som inte trivs, finns det internationell forskning som visar. Därför är det även av ekonomiska skäl – såväl för arbetsgivaren som för staten – viktigt att stärka det goda arbetet och den goda arbetsplatsen.

Framför allt i offentlig sektor finns tyvärr många exempel på mindre goda arbetsplatser. Statsanställdas förbund (ST) genomförde förra våren en undersökning bland sina medlemmar som visade att hälften anser att de har alldeles för mycket att göra och en tredjedel inte vågar framföra kritik. ST skriver att det inte alltid är pengar som krävs, utan lika ofta handlar det om genomtänkta åtgärder för att förbättra situationen. Ett exempel är Centrala studiestödsnämnden (CSN), som i förra undersökningen var den absolut sämsta arbetsplatsen ur arbetsmiljösynpunkt. Fack och arbetsgivare har dock genom tydligare organisation, förenklade regler, förbättrade rutiner och bättre IT-stöd löst

Fel! Okänt namn på

många av problemen. Trots personalneddragningar har CSN nu mindre problem med arbetsmiljön än de flesta andra statliga arbetsplatser. Detta visar att det går att förändra och att det inte behöver kosta pengar. Nyligen presenterades en stor medarbetarundersökning inom skolektorn som Svenskt Kvalitetsindex genomfört, och den visade att lärarna var betydligt mer nöjda i friskolor än i kommunala skolor. En möjlig förklaring till detta är, enligt Lärarförbundet, att ledarskapet är bättre i friskolorna, och jag tror att det ligger mycket i det.

Ofta är det ledarskapet som brister, i synnerhet inom vården och äldreomsorgen, men även i skolan. Fackförbundet Kommunal genomförde för några år sedan en undersökning som visade att deras medlemmar som var anställda i privata företag trivdes bättre än de som var offentligt anställda. En orsak till detta var ett tydligare och starkare ledarskap och större närhet till besluten i det privata företaget.

En statlig utredning (SOU 2004:116 – Skolans ledningsstruktur) visade också på stora brister i ledarskapet i skolan. Inte så att alla rektorer var dåliga, men befogenheterna, snabbheten i besluten, närheten till medarbetarna och förutsättningarna att utöva ett aktivt och tydligt ledarskap brister i många avseenden.

För den offentliga sektorn är det viktigt med långtgående decentralisering av ansvar och befogenheter och minskad politisk klåfingrighet. Det ger utrymme till initiativ och självbestämmande på det lilla ålderdomshemmet, förskolan eller biblioteket. Chefen får möjlighet att fatta snabba beslut om organisationen och kan bli lyhörd för de anställdas önskemål. Det arbete som pågår med att öka mångfalden av aktörer inom det som är traditionell offentlig service bidrar också positivt till att öka antalet arbetsgivare. Det leder till att personer som vill arbeta inom exempelvis vården får fler arbetsgivare att välja mellan, och därigenom stärks deras möjlighet att välja goda arbetsgivare och välja bort de som är mindre bra.

Så gott som alla poängterar ledarskapets betydelse för en god kvalitet i verksamheten. Skolforskningen visar exempelvis att ledarskapet är en av de allra viktigaste faktorerna för elevernas framgång. Det finns alltså flera skäl för staten att agera för att stärka det goda arbetet i allmänhet och ledarskapet i synnerhet. Det handlar om att utveckla ett modernt och tydligt ledarskap och öka antalet goda arbetsgivare.

Jag anser att regeringen bör ta initiativ till att avreglera verksamheterna i den offentliga sektorn så att mer makt lämnas åt de anställda samt att genomföra en stor satsning på ledarskapet i offentlig verksamhet.

Stockholm den 17 september 2009

Mats Gerdau (m)